

מטאמורפוזים באישולחן

תשפ"ה בני ברק | ירושלים | חיפה | באר שבע
הדלקת נרות 7:28 7:21 7:12
מוצאי שבת 8:31 8:35 8:30
דבינו תם 9:04 9:07 9:03
נא לשמור על קדושת הגליון

שלח

בטחון עצמי

"וַיֹּמְדוּ בְּעֵינֵינוּ כְּהֻנָּה וְכֹהֵן הָיִינוּ בְּעֵינֵיהֶם" (וי-לג) בַּגְמָרָא מוֹבָא (סוטה לה) שְׁאִמְרוּ הַמְרַגְלִים: "שְׁמַעְנוּ אֹמְרִים זֶה לָזֶה, נִמְלִים יֵשׁ בְּכַרְמֵם כְּאֻנְשִׁים." כְּשֶׁאָדָם אֵינוֹ מִכִּיר בְּעֶרְךָ עֲצָמוֹ וְרוֹאֶה אֶת עֲצָמוֹ כְּ"חֶגֶב", הַבְּרִיּוֹת יִסְתַּכְּלוּ עָלָיו כְּאִלוֹ הוּא קֶטָן עוֹד יוֹתֵר – כְּ"נִמְלָה".

מַעֲשֵׂה בַּאֲבָרָה שֶׁנִּכְנְסָה בּוֹ רוּחַ שְׁטוּת. הוּא חֹשֵׁב שֶׁאֵם יִשְׁפֹּר אֶת הַמְרָאָה הַחִיצוֹנִי שֶׁלּוֹ, יִתְחִילוּ לְכַבְּדוֹ יוֹתֵר. 'עַד מָתִי לֹא יִכְבְּדוּ אוֹתִי בְּכֹלֶל שְׁבוֹ אֲנִי לֹמֵד? עַד מָתִי יִסְתַּכְּלוּ עָלַי בְּרָחוּב כְּאִלוֹ אֲנִי נִטֵּל עַל הַתְּבֵרָה? עַד מָתִי יִבְזּוּ וְיִשְׁפִּילוּ אוֹתִי?!' הִרְהָר לְעַצְמוֹ.

הוּא נִכְנס לַחֲנוּת כּוֹבְעִים וְקָנָה מִגְבַּעַת שֶׁל רַבָּנִים חֲשׁוּבִים. לַמַּחֲרָת, נִכְנס לְכֹלֶל בְּמִצַּב רוּחַ מְרוֹמָם. הוּא הִרְגִּישׁ אָדָם חֲשׁוֹב וְהַבְּטָחוֹן הָעַצְמִי שֶׁלּוֹ הָיָה גְבוּהָ. בְּרִגְעַ שֶׁנִּכְנס, בָּקַשׁ מִמֶּנּוּ אֶחָד הָאֲבָרָכִים שֶׁיִּלְמַד אִתּוֹ, כִּי הַתְּבֵרָאָה שֶׁלּוֹ לֹא הִגִּיעָה. הוּא הִסְתִּיר חִידוֹ. מַעֲוֵלָם הָאֲבָרָה הַמְּכַשֶּׁר הַזֶּה לֹא הִצִּיעַ לוֹ לִלְמַד עִמּוֹ!

'טוֹב, כִּנְרָאָה שֶׁהִכּוּבַע כָּבֵד עוֹשֶׂה אֶת שְׁלֹ, הִרְהָר לְעַצְמוֹ בְּסַפּוֹק. בְּדַרְכּוֹ חֲזָרָה הַבִּיתָה, רַק הָרִים אֶת יָדוֹ וְכִבֵּר עֲצָרָה לְצַדּוֹ מְכוֹנִית וְהִסִּיעָה אוֹתוֹ "טְרַמֶּפֶ" – דָּבָר שֶׁלֹא קָרָה מַעֲוֵלָם. כְּאִשֵּׁר הִצִּיעַ הַבִּיתָה, קִבְּלָה אוֹתוֹ אֶשְׁתּוֹ בַּחֲיוֹךְ – מֵאֲרַע נָדִיר בְּיוֹתֵר בַּחֲיוֹ הַנְּשׂוּאִין שֶׁל עִם רַעֲיָתוֹ.

הָאֲבָרָה תִּכְנֶן כָּבֵד לַקְּנוֹת כּוֹבַע נּוֹסֵף, מְרַב שֶׁהַתַּפְּעַל מֵהַשְׁפָּעַת הַמִּגְבַּעַת הַמִּיחָדָת עַל חֲיוֹ. אֵךְ כְּאִשֵּׁר שֶׁלַח אֶת יָדוֹ כְּדִי לְהוֹרִיד אֶת הַמִּגְבַּעַת וְלְהִנִּיחָהּ עַל הַמִּתְלָה, גָּלָה שֶׁאֵין לוֹ מִגְבַּעַת לְרִאשׁוֹ.

הוּא נִכְנס לַחֲדָרוֹ וְהִבְחִין שֶׁשִּׁכַּח אֶת הַמִּגְבַּעַת עַל הַמַּשְׁתָּה. הַתְּבֵרָה שֶׁבְּמִשְׁךָ כָּל הַיּוֹם הוּא הָיָה בְּלִי כּוֹבַע... הִכַּל הָיָה רַק דְּמִיוֹנוֹת, הוּא רַק הִרְגִּישׁ שֶׁהוּא אָדָם חֲשׁוֹב. בְּעֵצָם, הָאֲבָרָכִים נִשְׁאַרוּ אוֹתָם אֲבָרָכִים, אֶשְׁתּוֹ נִשְׁאַרָה אוֹתָהּ אַחַת, וְגַם הִנֵּה שֶׁהִסִּיעַ אוֹתוֹ "טְרַמֶּפֶ", רָאָה אוֹתוֹ בְּלִי מִגְבַּעַת...

הַשְּׁנוּי חָל בּוֹ, כְּתוּבָאָה מִכָּךְ שֶׁהוּא הִתְחִיל לַחוֹשׁ בְּטָחוֹן עַצְמִי, וְאֵז מִמִּילָא גַם אַחֲרִים כְּבָדוּ אוֹתוֹ. כְּאִשֵּׁר הַקְרִין לְסִבִּיבָתוֹ מְכַבְּדוֹת

וְחֲשִׁיבוֹת – כִּךְ הַתְּנַהֲגָה גַם הַסִּבִּיבָה אֱלִיוֹ. אֶת מַה שֶׁאָדָם מַשְׁדֵּר לְסִבִּיבָתוֹ, הוּא מִקְבֵּל חֲזָרָה, בִּין לְטוֹב וּבִין לְמוֹטָב.

אָמַר רַבִּי חֲנִינָא: תַּלְמִידֵי חֲכָמִים מְרַבִּים שְׁלוֹם בְּעוֹלָם, שֶׁנֶּאֱמַר "וְכָל בְּנֵיךְ לַמּוֹדִי ה' וְרַב שְׁלוֹם בְּנֵיךְ" (ישעיה נד-יג), אֵל תִּקְרֵי "בְּנֵיךְ" אֱלֹא "בּוֹנֵיךְ" (ברכות דו). תַּלְמִידֵי חֲכָמִים הֵם הַבְּנָאִים שֶׁל הָעוֹלָם.

כִּיצַד? וְכִי רְאִיתָם פֶּעַם אֲבָרָה מְרִים "בְּלוֹקִים" וּבּוֹנָה בְּנֵינִים? **מַהֲנֶדֶס הַצִּבִּיעַ עַל בְּנֵי גּוֹרֵד שְׁחָקִים** שֶׁהוּא תִּכְנֶן, וְאָמַר: "דַּעוּ

לָכֵם שֶׁכָּל הַבְּנִין הַזֶּה עוֹמֵד עַל מַיִם!"

הַתַּפְּלָאוֹ הַסּוֹבְבִים וְשֶׁאֵלּוֹ אוֹתוֹ לִפְשָׁר דְּבָרָיו. הוּא הַסִּבֵּר, שֶׁהַבְּלוֹקִים דְּבוּקִים אֶחָד לַשֵּׁנִי בְּעֶזְרַת טִיט, הָעֲשׂוּי מַחוֹל וּמַמִּים. לֹא הַמַּיִם, הַטִּיט אֵינוֹ יָכוֹל לְהַדְבִּיק אֶת הַבְּלוֹקִים, וּמִמִּילָא הַבְּנִין לֹא הָיָה מִסְּגָל לַעֲמֹד אֲפִלּוּ שִׁנְיָה אַחַת לֹא מַיִם!

וְהַנִּמְשָׁל מִדֵּהִים: "אֵין מַיִם אֱלֹא תוֹרָה" (ב"ר סו). בְּנֵי הַנְּשִׁיבוֹת וְהָאֲבָרָכִים הַיִּקְרִים מִפּוֹ, מוֹסְרִים אֶת כָּל יְמֵי חַיֵּיהֶם לְמַעַן הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְכָל הָעוֹלָם כְּלוֹ קָם בְּזִכְרוֹתָם. לְמִיכָּה, אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר עַד כִּמָּה אֵנוּ צְרִיכִים לְאַהֵב, לְהוֹקִיר, לְהַעֲרִיךְ, לְכַבֵּד, לְרוֹמֵם וּלְעוֹדֵד אֶת כָּל אֵלּוֹ שְׁעֵמִלִים בַּתּוֹרָה וּמִקְדִּישִׁים אֶת חַיֵּיהֶם לְלַמּוּדָה וּלְהַפָּצָתָה.

לָכֵן תַּלְמִידֵי חֲכָמִים נִקְרָאִים "בְּנָאִים", כִּי הֵם עוֹשִׂים בְּיָשׁוּבוֹ שֶׁל עוֹלָם! הֵם הַהֶפֶךְ הַגָּמוּר מִכְּנוֹיֵי הַגֵּנָאִי שֶׁמְכַנִּים אוֹתָם הַכּוֹפְרִים: "טְפִילִים", "פְּרִיזִיטִים", "מִשְׁתַּמְטִים", וְ"אוֹכְלֵי חֶנֶם", חֲלִילָה וְחֹסֵי! וְכִבֵּר אֲמָרוֹ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל, דוֹר שֶׁבֶן דָּוִד בָּא, קִטְגוֹרִיָּה בְּתַלְמִידֵי חֲכָמִים (כְּתוּבוֹת קיב).

הָעוֹלָם מִתְעַתֵּעַ בָּנוּ, וְלָכֵן אֵינְנוּ רוֹאִים אֶת הַשְּׁפָעַת לּוֹמְדֵי הַתּוֹרָה בְּפִעֵל. אֵךְ, לְהַבְדִּיל, גַּם כָּלִי הַנֶּשֶׁק הַהֶרְסָנִי בְּיוֹתֵר – הוּא אֵינוֹ נִרְאֶה. בְּסֵךְ הִכַּל "אֶטוּם" קֶטָן הַמְּסוּבָב בְּ"אַלְקֻטְרוֹנִים" מְקוֹרֻסְקוֹפִיִּים, וְכָל זֹאת בְּכּחוֹ לְהַחֲרִיב מְדִינוֹת שְׁלֵמוֹת. כִּי לֹא כָּל מַה שֶׁלֹּא רוֹאִים – זֶה אֹמֵר שֶׁהוּא אֵינוֹ קָם!

אֵם קְבִרְנִיטִי הַמְּדִינָה הֵיוּ יוֹדְעִים מַהִי תְּרוּמָתָם הַכְּבִירָה שֶׁל תּוֹפְסֵי הַתּוֹרָה לְבִטְחוֹנָהּ וּלְקַלְפִּלְתָּהּ שֶׁל הַמְּדִינָה, הֵם הֵיוּ עוֹטְפִים

כל בן ושיבה וכל אברך בקסוף ובזהב... אך הענין הוא חלק מהנסיגות שעלינו לעבור, כמו שגלו חכמי התלמוד עוד לפני אלפים שנה (סוטה מט:), שלקראת בוא הגאולה, חכמת סופרים תסרח ויראי חטא ומאסו. אחת מדרכי היצר הרע לדחוק את האדם מקיום המצוות ומלמוד התורה, היא על ידי שהוא מפיל על האדם עצלות. הוא משכנע אותו שהמצוה יכולה לחכות לזמן מאחר יותר, עד שהענין נשפח מלב האדם, ומתבטל מהמצוה כלי.

על כך התורה רומזת: **"וצא הלחם בעמלק מחר"** (שמות יז-ט) - עלינו להלחם ב"עמלק" שבתוכנו, ביצר הרע, שבא ואומר לנו לקיים את המצוה **"מחר"**. על כן אמרו חז"ל (מכילתא שמות יב), **"מצוה הבאה לידך אל תחמיצנה!"** אם תדחה אותה, היא תהפך להיות חמץ! וכידוע, היצר הרע משול לשאור שבפעסה, שבגללו מחמיצים את המצוות.

המשגיח מסלבודקא זצ"ל, היה נוהג לומר: מה ההבדל בין "זריז" ל"עצלן"? הריזי אומר: "מה שאפשר לעשות היום, למה לעשות מחר?" ואלו העצלן טוען: "מה שאפשר לעשות מחר, למה לעשות היום?"

על פי זה, יובן מדוע בקש משה רבנו מהמרגלים שביבאו מפרות ארץ ישראל אפלו את הפרות הגורעים. הוא חשש שעד שיחפשו פרות משבחים, הם יתעקבו ותצא מכם תקלה. יסוד זה צריך ללוות אותנו לאורך כל חיינו: כעת אתה יכול להתפלל! התפלל! עכשו אתה יכול ללמד שעה? שב ולמד! היום יש ביכלתך לתרם סכום מסים - תרם! כי הרבה בטלים יש כנגדך. אם נראה לבורא עולם את חשקנו לקיים מצוותיו וללמוד תורתו, הוא יסייע בעדנו להמשיך הלאה ויאפשר לנו לקיים מצוות נוספות בנחת, שפכר אמרו חכמינו ז"ל, ששכר מצוה - מצוה (אבות ד-ב).

פסק הדין ("ד"ר סימן יא): יהודי שנמצא בבית האסורים אצל גויים המונעים ממנו להתפלל במנין בכל יום, אולם נותנים לו יום אחד לבהירה לתפלה בצבור - עליו לבקש להתפלל את התפלה הקרובה, של אותו היום, ולא לחכות לראש השנה או ליום הכפורים, כי מצוה הבאה לידך אל תחמיצנה. (מה אהבתי תורתך)

אירכיון' חיות

הלכות כיבוד הורים ע"פ פסקי הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א

לקנות לאביו ספרי קדש כשלא ישמר על קדשתם

שאלה: מהי ההלכה כשאביו צוה עליו לקנות לו חמש וסדור כדי שיוכל להתפלל ולברך ברכת המזון, אבל הבן יודע שאביו הזקן מחמת מצבו הרפואי לא ישמר ויזהר בקדשת הספרים. האם מתר לבן לקנות לו.

תשובה: הבן יקים רצון אביו ויקנה לו סדור וחמש, ומה שיתכן שאחר כך אביו יבזה את הספרים, אין החטא תלוי בראשו של הבן, כי הבן עושה את רצון אביו ומביא לו ספרים כדי להשתמש בהם וכרגע האבא לא מבזה אותם, ומה שיקרה אחר כך זה לא מענינו של הבן, ואביו הרי הוא אנוס במעשיו, והתורה פוטרת אותו. וכענין מה שכתב ה"אגרות משה" (י"ד סימן עב) שמותר להשכיר אולם לחתנה לאנשים שירקדו שם בתעריכת, כי בעל האולם לא עושה שום חטא - הוא משכיר אולם כשר, ובעלי השמחה הם אלו שעוברים על חטא. כמו כן בענינו - הבן אינו מבזה את הספרים, וכידן האב לשמר על קדשתם, ואולי כך יעשה.

(באדיבות הרב בן ציון גולדברג ידלר שליט"א עורך הספר "למען יארכיון" yadlerben@gmail.com)

דע מה שתשיב, ומה שלא...

"הארץ אשר עברנו בה לתור אותה טובה הארץ מאד מאד" (ד-יז) לכאורה, עלינו להבין: הלא המרגלים שבו וטענו טענות שונות בגנותה של הארץ הקדושה: הם טענו שמדבר בארץ אוכלת יושביה, הם טענו שלא ניתן לכבשה, כי עז העם היושב בה, וכן הלאה... ובכן, כיצד השיבו יהושע וכלב לטענותיהם? מה הועילו בכך שטענו כי טובה הארץ מאד מאד, מבלי להתחסס כלל לטענות הענייניות שהעלו שאר המרגלים? את התשובה נבין על פי המעשה שלפנינו:

היה זה בתקופה שבה הגאון רבי יוסף שלמה כהנמן היה רבה של העיר פוניבז'. כאשר הגיע אל העיר, מעט לפני חג המצות - הוא החל לפעל למען הקמת תלמוד תורה וישיבה בעיר. הצעד הזה היה לצנינים בעיני השלטונות הקומוניסטים, שהעיר פוניבז' הייתה תחת שליטתם באותם ימים.

בשיחה שהתקיימה בין הרב ובין ה'קומיסאר' היהודי, הממנה מטעם השלטונות הקומוניסטים, הטיח הממנה דברים בוטים באזניו של הרב, והבהיר כי אין כל טעם בהקמת מוסדות מן הסוג הזה. "מה לכם ולצורה זו?" טען, כאשר בדבריו היה איום מרמז, אך ברור מאין כמותו.

אולם הרב מפוניבז', כמובן, לא נרתע. מני וגמור היה עמו להוציא את מחשבתו הטובה אל הפעל, חרף התנגדות השלטונות, שמפניהם לא חת.

הגיע ליל הסדר. הרב, אשר לעת עתה הגיע אל העיר בגפו, מבלי בני משפחתו - הסב לשלחן הסדר אצל אחד מבני הקהלה. כאשר התכונן לפתח בקריאת ההגדה ובספור יציאת מצרים - נפתחה הדלת לפתע, ובפתח נראתה דמותו של ה'קומיסאר' הקומוניסטי, לבוש במדיו המצחצחים. למותר לציין, כי בקיר מעין זה - מעולם לא בשר טובות...

אך הרב מפוניבז', כלל לא שת לבו לנוכחותו של ה'אורח' הבלתי קרוא. מבלי להפנות לעברו מבט - הוא החל בקריאת ההגדה, בקול רם ובוטח ובהתלהבות רבה. לימים, ספר מארחו כי מעודו לא שמע את קריאת ההגדה במתיקות כה רבה, כפי ששמע מפיו של הרב באותה השנה... בכל אותה שעה, היה ה'קומיסאר' מהלך בפאתי הסדר הלוך ושוב, תוך שהוא חורק את שיניו וחורש מזמות...

אולם לאט לאט, התחולל שינוי: ההגדה שנאמרה בנעימה ובמתיקות כה רבה - המסה את לבו של הקומוניסט היהודי. הוא נגש לפתע אל השלחן, התישב במקום פנוי, ובקש כי יגישו לו גביע יין... כך, הוא הצטרף אל שלחן ליל הסדר כאחד מן המסבים, והחל לקיים את כל מצוות הלילה כהלכתו: ארבע כוסות, מצה ומרור, ואפלו אפיקורמן...

לאחר שהסתים ה'סדר', בשעת לילה מאוחרת - עזב ה'קומיסאר' את הבית ופנה לדרכו, ואולם השנוי בקרבו כבר התחולל... בבגישוה נוספת

מבצע ענק!

מזמינים מנוי << ומקבלים: לזיכוי הרבים

נגן DOQO יוקרתי מתנה!

להפצת 50 עלונים לכל שבת וחג

150 ₪ לחודש

"בהתחייבות לשנה הראשונה"

12 ספרים לבחירה ועוד מתנות נוספות!

1-800-39-39-38